

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 161 ОТ 4 ЮЛИ 2016 Г. ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРАВИЛА
ЗА КООРДИНАЦИЯ МЕЖДУ УПРАВЛЯВАЩИТЕ ОРГАНИ НА ПРОГРАМИТЕ
И МЕСТНИТЕ ИНИЦИАТИВНИ ГРУПИ, И МЕСТНИТЕ ИНИЦИАТИВНИ
РИБАРСКИ ГРУПИ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОДХОДА "ВОДЕНО
ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ" ЗА ПЕРИОДА 2014 - 2020 Г.**

В сила от 08.07.2016 г.

Обн. ДВ. бр.52 от 8 Юли 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.32 от 21 Април 2017г., изм. ДВ.
бр.55 от 7 Юли 2017г., изм. ДВ. бр.68 от 22 Август 2017г.

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ
ПОСТАНОВИ:

**Глава първа.
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Раздел I.

Цел и обхват (Загл. изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Раздел I.

Цел, обхват и структури

Чл. 1. (1) С постановлението се определят условията и редът за осъществяване на координация между управляващите органи на Програмата за развитие на селските райони (ПРСР), Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", Оперативна програма "Околна среда" (ОПОС), Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност", Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж" и Програмата за морско дело и рибарство (ПМДР) и местните инициативни групи (МИГ), и местните инициативни рибарски групи (МИРГ) във връзка с изпълнението на Подхода "Водено от общностите местно развитие" (ВОМР) за периода 2014 - 2020 г.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Координацията по ал. 1 се осъществява във връзка с разработването, подбора и изпълнението на стратегии за ВОМР, както и на проектите към тях, подкрепени по повече от един от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ).

Чл. 2. (1) Прилагането на Подхода "ВОМР" цели:

1. да насърчи социалното приобщаване и намаляването на бедността;
2. да развива интегриран подход към околната среда чрез съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, включително на дейности за превенция и управление на риска и за използване на потенциала на културното наследство;
3. фокусиране върху иновациите чрез насърчаване на въвеждането им в практиката;
4. да насърчи устойчивата и качествена заетост и подкрепа за мобилността на работната сила;
5. да повиши конкурентоспособността на местните икономики и възможности за създаване на местен бизнес, включително чрез диверсификация, алтернативни дейности и устойчиво производство на аквакултури;
6. да подобри качеството на образованието и да повиши квалификацията на населението.

(2) Подходът "ВОМР" се прилага при запазване на специфичните за всяка програма цели и приоритети и при спазване на хоризонталните принципи на политиката за изпълнение на ЕСИФ.

Чл. 3. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) При разработване и изпълнение на стратегиите за ВОМР се прилагат съответните условия, предвидени по всяка една от включените програми.

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Подходът "ВОМР" се прилага за селски и рибарски райони, както и за територии със специфични характеристики в зависимост от условията за допустимост на програмите, включени в подхода.

(2) Рибарските райони се определят съгласно критериите за подбор на потенциални рибарски райони за подкрепа чрез Подхода "ВОМР", посочени в приложение № 1.

(3) Териториите със специфични характеристики по ал. 1 са определени в приложение № 2.

(4) Териториите на селските райони са посочени в приложение № 3.

(5) Подходът "ВОМР" не се прилага за населени места, за дейности, подпомагани по Приоритетна ос 1 "Устойчиво и интегрирано градско развитие" от Оперативна програма "Региони в растеж".

Чл. 5. (1) За една и съща по обхват територия се одобрява една стратегия за ВОМР, подкрепена от повече от един фонд, като включването на мерки, финансирани от ЕЗФРСР, в нея е задължително.

(2) За една територия, за която се изготвя и изпълнява една стратегия за ВОМР, подкрепена от повече от един фонд и включваща финансиране едновременно от ЕЗФРСР и ЕФМДР, се одобрява една МИГ или една МИРГ.

(3) Създаване и одобрение на МИГ и МИРГ и одобрение на повече от една стратегия за ВОМР на една територия се допуска, когато:

1. в стратегията за ВОМР на МИГ няма принос от ЕФМДР;
2. стратегията за ВОМР на МИРГ се финансира само от ЕФМДР, и
3. не се допуска финансиране на едни и същи дейности.

Раздел II.

Финансиране на Подхода "ВОМР"

Чл. 6. (1) Финансова помощ за създаването или за подготвителни дейности на МИГ се предоставя по подмярка 19.1. "Помощ за подготвителни дейности" от ПРСР.

(2) Финансова помощ за създаването или за подготвителни дейности на МИРГ се предоставя по мярка 4.1. "Подготвителна помощ за стратегии за ВОМР" от ПМДР.

(3) Не се предоставя финансова помощ на едно и също партньорство за подготвителни дейности от ЕФМДР и ЕЗФРСР на една територия.

(4) Разходите за участие на експерти от програмите по чл. 1, ал. 1 в информационни дейности, обучения, предоставяне на методическа помощ, посещения на място, както и за наемане на външни експерти за участие в Комитета за избор на стратегии са за сметка на съответния управляващ орган на програма по чл. 1, ал. 1.

Чл. 7. Финансова помощ за текущи разходи, свързани с управлението и изпълнението на стратегии за ВОМР, се предоставя от ЕЗФРСР или от ЕФМДР след определяне на водещ фонд съгласно чл. 33.

Чл. 8. (1) Във финансовия план на стратегията за ВОМР се посочва планираното разпределение на средствата от всяка от програмите по чл. 1, ал. 1.

(2) Във финансовия план не се включва финансовата помощ за текущи разходи, свързани с управлението и изпълнението на стратегията за ВОМР.

Чл. 9. Максималният размер на общия публичен принос във финансовия план на една стратегия за ВОМР е от:

1. Програмата за развитие на селските райони - в размер до левовата равностойност на:

а) 1 000 000 евро, когато МИГ обхваща територия с население от 10 000 до 15 000 жители включително;

б) 1 500 000 евро, когато МИГ обхваща територия с население над 15 000 жители;

в) 50 000 евро, когато стратегията се прилага от МИРГ.

2. Програмата за морско дело и рибарство - в размер до левовата равностойност на:

а) 1 500 000 евро, когато стратегията се прилага от МИРГ;

б) 50 000 евро, когато стратегията се прилага от МИГ.

3. Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" - в размер до левовата равностойност на 760 000 евро.

4. Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност" - в размер до левовата равностойност на:

а) 500 000 евро, когато МИГ/МИРГ обхваща територия с население от 10 000 до 15 000 жители;

б) 1 000 000 евро, когато МИГ/МИРГ обхваща територия с население от 15 001 до 45 000 жители включително;

в) 1 500 000 евро, когато МИГ/МИРГ обхваща територия с над 45 000 жители.

5. Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж" - в размер до левовата равностойност на 500 000 евро.

6. Оперативна програма "Околна среда" - в размер до левовата равностойност на 60 евро за 1 хектар при изпълнение на консервационни мерки съгласно Националната приоритетна рамка за действие по НАТУРА 2000; максималният размер на финансиране на една стратегия се определя в зависимост от размера на територията от мрежата НАТУРА 2000, за която се предвиждат инвестиционни дейности.

Чл. 10. (1) Максималният размер на допустимите разходи за един проект към стратегия за ВОМР, който може да бъде предоставен на бенефициент от програма по чл. 1, ал. 1, е:

1. до левовата равностойност на 200 000 евро за проекти, финансирани от една програма;

2. до левовата равностойност на 300 000 евро за интегрирани проекти, финансирани от повече от една програма, но не повече от 200 000 евро по всяка от програмите.

(2) Максималният размер на допустимите разходи по ал. 1 не се прилага за ОПОС, освен ако не е предвидено друго в указанията на Управляващия орган (УО) на ОПОС.

Глава втора.

МЕХАНИЗЪМ ЗА КООРДИНАЦИЯ

Раздел I.

Отговорен Управляващ орган. Комитет за координация

Чл. 11. (1) Управляващият орган на ПРСР отговаря за прилагане на Подхода "ВОМР".

(2) Управляващият орган на ПРСР координира действията на програмите по чл. 1, ал.

1 при изпълнение на:

1. подмярка 19.1. "Помощ за подготвителни дейности" от ПРСР, с изключение на дейностите по предоставяне на помощ за финансиране на малки пилотни проекти;

2. подмярка 19.2. "Прилагане на операции в рамките на стратегии за ВОМР" от ПРСР;

3. мярка 4.2 "Изпълнение на стратегиите за ВОМР" от ПМДР.

(3) За изпълнение на функциите си по ал. 2 УО на ПРСР може да изисква от другите УО на програмите информация във връзка с изпълнението на подхода.

(4) В изпълнение на ал. 2 УО на ПРСР предоставя информация на УО на програмите по чл. 1, ал. 1.

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 55 от 2017 г., в сила от 07.07.2017 г.) За осигуряване на координацията на прилагането на Подхода "ВОМР" със заповед на министъра на земеделието, храните и горите или оправомощено от него лице се създава Комитет за координация на ВОМР.

(2) Комитетът по ал. 1 се състои от председател, членове и наблюдатели. Председателят и членовете имат право на глас при вземане на решения, а наблюдателите имат право на съвещателен глас.

(3) Председателят на Комитета за координация е представител на УО на ПРСР.

(4) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г., изм. - ДВ, бр. 55 от 2017 г., в сила от 07.07.2017 г.) Членове на Комитета за координация са: представители на всички програми, участващи в изпълнението на ВОМР; Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ); Икономическият и социален съвет; дирекция "Централно координационно звено" в администрацията на Министерския съвет; Изпълнителна агенция "Одит на средствата от Европейския съюз", Изпълнителна агенция "Сертификационен одит на средствата от Европейските земеделски фондове"; дирекция "Национален фонд" на Министерството на финансите; Националното сдружение на общините в Република България; дирекция "Държавни помощи и регулации" на Министерството на земеделието, храните и горите; регионалните съвети за развитие в районите от ниво 2 и сдруженията на МИГ и на МИРГ.

(5) Министрите, ръководителите на ведомствата и организациите, представени в Комитета за координация, определят писмено един основен и до двама резервни членове. В случай на отсъствие на титуляря от заседанието на Комитета за координация той се замества от един от определените резервни членове.

(6) Всеки УО на програма по чл. 1, ал. 1 може да кани за участие и други представители, имащи отношение към прилагането на съответната програма, в качеството им на наблюдатели.

(7) Комитетът по ал. 1 е колективен орган, основан на принципа на партньорството, който има следните функции:

1. (доп. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) следи за напредъка в изпълнението на целите на Подхода "ВОМР" въз основа на анализ и доклади, представени от УО на ПРСР;

2. обсъжда въпроси от координационен характер.

(8) Комитетът за координация се свиква от неговия председател на редовно заседание не по-малко от веднъж годишно, а при необходимост или по искане най-малко на една трета от членовете - на извънредно заседание.

(9) Заседанията на Комитета за координация са редовни, ако на тях присъстват повече от половината от членовете му или съответните им заместници с право на глас.

(10) Решения се вземат при явно гласуване с единодушие. В случаите, когато не е възможно да се постигне единодушие, Комитетът за координация приема решенията с мнозинство от две трети от присъстващите членове с право на глас. При необходимост решение може да се вземе неприсъствено с мнозинство от две трети от членовете с право на глас.

(11) Функциите на Секретариат се изпълняват от УО на ПРСР.

(12) За изпълнение на функциите си Комитетът за координация приема вътрешни правила за работа.

(13) Поименният състав на Комитета за координация и протоколите от заседанията се публикуват на Единния информационен портал за фондовете от Европейския съюз.

Раздел II.
Предоставяне на методическа помощ (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Раздел II.
Обмен на информация и предоставяне на методическа помощ

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Управляващият орган на ПРСР съвместно с УО на програмите по чл. 1, ал. 1 оказва съдействие на МИГ/МИРГ и на местните партньорства за подготовка и изпълнение на стратегии за ВОМР, подкрепени по повече от един фонд.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) (1) Местните инициативни групи, местните инициативни рибарски групи или местните партньорства могат да заявят писмено до УО на ПРСР необходимостта от предоставяне на експерти за осъществяване на информационни дейности или обучение.

(2) В заявлението по ал. 1 задължително се посочва:

1. за какъв кръг лица е предназначена информацията или обучението;
2. темата/темите, по които следва да бъде предоставена информация или ще бъде извършено обучението.

(3) Управляващият орган на ПРСР координира изпълнението по ал. 1 с УО на програмите по чл. 1, ал. 1.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Управляващите органи на програмите по чл. 1, ал. 1, сключили споразумение за изпълнение на стратегия за ВОМР, участват в обучения, семинари и в срещи с МИГ/МИРГ не по-малко от веднъж годишно за периода на изпълнение на стратегията.

Раздел III.
Информация и публичност (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Раздел III.
Информация и публичност

Чл. 16. (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Чл. 17. (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Чл. 18. (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Глава трета.
КООРДИНАЦИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОДГОТВИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ
(ОТМ. - ДВ, БР. 32 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 21.04.2017 Г.)

Глава трета.
КООРДИНАЦИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПОДГОТВИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ

Чл. 19. (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Чл. 20. (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Глава четвърта.
КООРДИНАЦИЯ ПРИ ПОДБОР И ОЦЕНКА НА СТРАТЕГИИТЕ ЗА ВОМР
(ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 32 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 21.04.2017 Г.)

Глава четвърта.
КООРДИНАЦИЯ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ОПЕРАЦИИ В РАМКИТЕ НА
СТРАТЕГИИТЕ ЗА ВОМР

Раздел I.
Координация при избора на стратегии за ВОМР

Чл. 22. (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Чл. 23. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) (1) Управляващият орган на ПРСР организира процедура за подбор на стратегии за ВОМР, подадени от МИГ - за всички стратегии, или от МИРГ - за стратегии, финансирани от повече от един фонд. (2) Прием за подбор на стратегии се обявява в ИСУН от УО на ПРСР съгласно индикативна годишна работна програма по чл. 55.

Чл. 24. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) (1) За всяка процедура за подбор на стратегии за ВОМР ръководителят на УО на ПРСР утвърждава насоки и/или друг документ, определящи:

1. условия за кандидатстване;
2. условия за изпълнение на одобрените стратегии.

(2) Документите по ал. 1 се съгласуват с УО на програмите, по които се предоставя финансовата помощ.

(3) Кандидат в процедура може да иска разяснения по документите по ал. 1 в срок до три седмици преди изтичането на срока за кандидатстване. Разясненията се утвърждават от ръководителя на УО на ПРСР или от оправомощено от него лице. Разясненията се дават по отношение на условията за кандидатстване, не съдържат становище относно качеството на стратегиите и са задължителни за всички кандидати.

(4) Когато въпросът е от компетентността на друг УО на програма по чл. 1, ал. 1, УО на ПРСР предварително изисква писмено разяснение по поставените въпроси. Въпросите се адресират до УО на ПРСР.

(5) Разясненията по ал. 3 се съобщават в 10-дневен срок от получаването на искането, но не по-късно от две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване.

Чл. 24а. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Стратегии за ВОМР се подават чрез формуляр за кандидатстване, разработен от УО на ПРСР и утвърден от ръководителя на УО на ПРСР, и документите по чл. 24, ал. 1, т. 1, утвърдени за конкретната процедура.

Чл. 24б. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) При кандидатстването УО на ПРСР няма право да изисква представяне на документи, когато обстоятелствата в тях са достъпни чрез публичен безплатен регистър или когато информацията или достъпът до нея се предоставя от компетентния орган на управляващия орган по служебен път.

Чл. 24в. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) (1) При процедурата за подбор на стратегии се извършва:

1. оценяване на всяка стратегия, подадена в определения срок, което включва:
  - а) оценка на административното съответствие и допустимостта;
  - б) техническа и финансова оценка;

2. класиране на одобрените стратегии, чиято оценка е по-голяма или равна на минимално допустимата по чл. 31, ал. 1;

3. определяне на стратегии, за които се предоставя финансиране.

(2) Всеки кандидат може писмено да оттегли своята стратегия от оценителния процес, като в този случай Комитетът за подбор на стратегии не разглежда оттеглената стратегия. Оттеглената стратегия се записва в оценителния доклад.

Чл. 24г. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) (1) Формулярът за кандидатстване, който съдържа стратегията, се подава в срока, посочен в обявата за откриване на процедурата.

(2) Срокът по ал. 1 не може да бъде по-кратък от 60 дни. По изключение срокът за подаване на стратегии може да бъде съкратен с до 30 дни, когато:

1. в обявата за откриване на процедурата е указана датата на откриване на следващата процедура за финансиране на стратегии за ВОМР при същите условия за кандидатстване;

2. в рамките на календарната година е проведена или е прекратена друга процедура за финансиране на стратегии за ВОМР при същите условия за кандидатстване.

(3) При процедура, открита с два или повече срока за подаване на стратегии, в обявата за откриване на процедурата се посочват началната дата и крайният срок за кандидатстване за второто и следващите производства. В този случай при определянето на крайния срок не се прилагат минималните срокове по ал. 1.

(4) Срокът за подаване на стратегии може да се удължава:

1. при изменение на документите по чл. 24, ал. 1, т. 1 на основанията, посочени в чл. 26, ал. 7, т. 1 и 2 от Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ);

2. когато в срок до три дни преди изтичането на срока по ал. 1 няма постъпили стратегии или всички стратегии са оттеглени;

3. когато общият размер на планираните средства по подадените в рамките на срока по ал. 1 стратегии е по-малък от бюджета на процедурата.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) (1) Подборът на стратегии за ВОМР, финансирани по повече от един фонд, се извършва от комитет, назначен със заповед на ръководителя на УО по чл. 11. Комитетът се назначава в едноседмичен срок от изтичането на крайния срок за подаване на стратегии и работи по правила, изготвени от УО на ПРСР и одобрени със заповед от ръководителя на УО.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 55 от 2017 г., в сила от 07.07.2017 г.) В комитета по ал. 1 се включват представители на Централното координационно звено в администрацията на Министерския съвет, Министерството на земеделието, храните и горите (МЗХГ), Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ), представители на УО на програмите по чл. 1, ал. 1 и външни експерт-оценители и наблюдатели.

(3) Комитетът по ал. 1 е съставен от:

1. председател и заместник-председател без право на глас;

2. секретар (секретари) без право на глас;

3. нечетен брой членове с право на глас;

4. резервни членове.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 55 от 2017 г., в сила от 07.07.2017 г.) Всеки УО на програмите по чл. 1, ал. 1 и ДФЗ определят по двама основни членове в комитета по ал. 1, които са служители на съответното ведомство или външни експерт-оценители. Министерството на земеделието, храните и горите определя трима членове, а Централното координационно звено в администрацията на Министерския съвет - един. Всеки орган излъчва и съответния брой резервни членове.

(5) При необходимост УО на ПРСР може допълнително да определи и други външни експерт-оценители.

- (6) Председател на комитета по ал. 1 е щатен служител на УО на ПРСР.
- (7) Председателят ръководи организационно и методически работата на комитета по ал. 1, координира процеса на подбор и осигурява безпристрастност и прозрачност на процеса.
- (8) Заместник-председателят замества председателя при невъзможност на председателя да изпълнява задълженията си в комитета по ал. 1.
- (9) Секретарят/секретарите на комитета по ал. 1 са служители на УО на ПРСР.
- (10) Секретарят подпомага председателя в дейността му, изпълнява всички административни дейности, свързани с оценителния процес, и отговаря за техническата обезпеченост на дейността на комитета по ал. 1.

Чл. 26. (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Външни експерт-оценители могат да бъдат:

- 1. служители от държавната администрация, които не заемат длъжност в управляващия орган или в междинното звено;
  - 2. физически лица, избрани чрез провеждане на конкурс при условия и по ред, определени от ръководителя на управляващия орган;
  - 3. лица, избрани по реда на Закона за обществените поръчки.
- (2) По реда на ал. 1, т. 2 се избират външни оценители само в случаите, когато не са налице условия за възлагане на обществена поръчка по реда на Закона за обществените поръчки.
- (3) Ръководителят на УО на ПРСР утвърждава със заповед списък на лицата по ал. 1, т. 2, който се актуализира при необходимост. Списъкът съдържа имената на лицата и професионалното направление, в което са получили образователно-квалификационната си степен, професионалния им опит и компетентност.
- (4) Лицата по ал. 1 трябва да имат висше образование с образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър", най-малко 3 години опит в професионална област, свързана с конкретната процедура, или да притежават опит в разработването или оценката на стратегически документи. Ръководителят на УО на ПРСР може да определя допълнителни изисквания към лицата по ал. 1.
- (5) (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) За външни оценители могат да бъдат определяни и лица от списъците на програмите по чл. 1, ал. 1 и от избраните чрез централизиран конкурс по реда на чл. 14 от Постановление № 162 на Министерския съвет от 2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 - 2020 г. (ДВ, бр. 53 от 2016 г.).

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) В оценителния процес на стратегиите за ВОМР могат да участват и помощник-оценители, които подпомагат дейността по подбор, и наблюдатели.

- (2) Лицата по ал. 1 не са членове на Комитета. Те се определят със заповедта за назначаване по чл. 25, ал. 1, в която подробно се определят възложените им дейности в процеса на оценка.
- (3) Наблюдателите са представители на социално-икономическите партньори. Всеки УО може да представи до двама наблюдатели.
- (4) Наблюдателите следят за спазване на разпоредбите на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове и на постановлението при оценяването на стратегиите за ВОМР. Те присъстват на заседанията на Комитета, като не могат да влияят при оценяването на стратегиите. При констатиране на нарушения наблюдателят е длъжен писмено да информира ръководителя на управляващия орган, който го е предложил.
- (5) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Помощник-оценителите са служители на програмите по чл. 1, ал. 1, които подпомагат дейността по подбора на

стратегии и чиято дейност се ограничава до етапите на подбора, определени в заповедта за назначаване на комитета по чл. 25, ал. 1.

Чл. 28. (1) Председателят, секретарят и членовете на Комитета и наблюдателите трябва да притежават необходимата квалификация и професионална компетентност за изпълнение на задачите, възложени им със заповедта по чл. 25, ал. 1.

(2) Лицата по ал. 1 са длъжни:

1. да изпълняват задълженията си добросъвестно, обективно и безпристрастно;
2. да пазят в тайна обстоятелствата, станали им известни във връзка със работата им в Комитета.

(3) Лицата по ал. 1 не могат:

1. да са в конфликт на интереси по смисъла на чл. 57, параграф 2 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 с някой от кандидатите или партньорите в процедурата за предоставяне на безвъзмездна помощ;
2. да имат интерес по смисъла на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси от отпускането на безвъзмездна финансова помощ по конкретната процедура;
3. да са свързани лица по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с кандидат в процедурата;
4. да са лица, които се намират помежду си в йерархическа зависимост;
5. да участват пряко или косвено в процеса на наблюдение, изпълнение или мониторинг на стратегия за ВОМР;
6. да участват в изготвянето на стратегия за ВОМР в програмния период 2014 - 2020 г. или в процеса на популяризирането ? и/или да са участвали в изпълнението на дейности съгласно Наредба № 16 от 2015 г. за прилагане на подмярка 19.1. "Помощ за подготвителни дейности" на мярка 19. "Водено от общностите местно развитие" от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г. (ДВ, бр. 59 от 2015 г.), включително като представител на юридическо лице;
7. да са били оценители на проекти при прилагането на стратегии за местно развитие през програмния период 2007 - 2013 г. или да са участвали в дейности в рамките на изпълнението на мярка 431-1. "Управление на местни инициативни групи, придобиване на умения и постигане на обществена активност на съответната територия за местните инициативни групи, прилагащи стратегии за местно развитие" от ПРСР 2007 - 2013 г.;
8. да са членове на орган на МИГ/МИРГ, служители на МИГ/МИРГ или да са били членове на орган на МИГ или служители в МИГ най-малко една година преди назначаването им за членове на Комитета.

(4) Лицата по ал. 1 подписват декларация за спазване на изискванията по ал. 2, т. 2 и за съответствие с обстоятелствата по ал. 3 незабавно след като научат имената на кандидатите, които участват със стратегии в процедурата.

(5) При възникване на някое от обстоятелствата по ал. 3 в хода на оценителния процес съответното лице по ал. 1 незабавно информира писмено за това ръководителя на Управляващия орган на ПРСР и се отстранява от оценителния процес.

(6) В случаите на свързаност или йерархична зависимост от участие в оценителния процес се отстраняват толкова лица, колкото е необходимо, за да се изпълнят съответните изисквания по ал. 3, т. 3 и 4.

(7) При възникване на някое от обстоятелствата по ал. 3 или при настъпване на други обективни причини, поради които член на Комитета не може да изпълнява задълженията си, той се замества от резервен член. Когато заместването с резервен член не е възможно, се изменя заповедта за назначаване на Комитета по чл. 25, ал. 1.

(8) При възникване на някое от обстоятелствата по ал. 3 или при настъпване на други обективни причини, поради които председателят, секретарят или наблюдател не може да изпълнява задълженията си, той се заменя с друго лице, което притежава необходимата

квалификация и професионална компетентност за изпълнение на задачите и отговаря на изискванията по ал. 3, като за това се изменя заповедта по чл. 25, ал. 1.

(9) В случаите по ал. 7 и 8 новоопределените лица подписват декларация за спазване на изискванията по ал. 2, т. 2 и за съответствие с обстоятелствата по ал. 3, а мотивите за промяната се отразяват в оценителния доклад.

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) (1) Оценяването и класирането на стратегиите се извършва до три месеца от назначаването на комитета по чл. 25, ал. 1, а в случаите по чл. 24г, ал. 4 - до три месеца от крайния срок за кандидатстване за всяко отделно производство, освен ако по изключение в заповедта за назначаване на комитета по чл. 25, ал. 1 не е посочен по-дълъг срок, който не може да бъде по-дълъг от 4 месеца.

(2) Работата на комитета по чл. 25, ал. 1 приключва в рамките на съответния срок по ал. 1 с оценителен доклад до ръководителя на УО на ПРСР.

Чл. 30. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) (1) Оценката за административно съответствие и допустимост се извършва от членове на комитета по чл. 25, ал. 1, като те могат да бъдат подпомагани от помощник-оценители, на база критерии за административно съответствие и допустимост, определени в документите по чл. 24, ал. 1.

(2) За потвърждаване на достоверността на заявените в рамките на оценката по ал. 1 данни по отношение на достъпното осигуряване на помещения и наличието на офис оборудване помощник-оценителите извършват посещение на място на МИГ/МИРГ. Констатациите от извършеното посещение на място се отразяват в протокол, подписан от представляващия МИГ/МИРГ и от лицата, извършили посещението, и се предоставят на председателя на комитета по чл. 25, ал. 1.

(3) Когато в хода на оценката се установи липса на документи и/или неяснота, или неточност на представените документи, председателят на комитета по чл. 25, ал. 1 уведомява писмено МИГ/МИРГ, която в срок до 10 работни дни от датата на уведомяването може да представи допълнителна информация и/или документи. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата. Отстраняването на нередовностите не може да води до подобряване на качеството на стратегията за ВОМР.

(4) Срокът за произнасяне по чл. 29, ал. 1 се удължава с периода от датата на изпращането на искането за разяснения по ал. 2 до датата на получаването на становището и/или информацията, и/или документите от МИГ/МИРГ.

(5) Въз основа на извършената проверка за административно съответствие и допустимост комитетът по чл. 25, ал. 1 изготвя списък на стратегиите, които не се допускат до техническа и финансова оценка. В списъка се посочват и основанията за недопускане. Списъкът се публикува на интернет страницата на ПРСР, а за недопускането се съобщава на всеки от кандидатите, включени в него, по реда на чл. 61 от Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 31. (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) (1) Техническа и финансова оценка се извършва на база критерии за подбор и методика, определени в документите по чл. 24, ал. 1. Критерии за подбор и методиката се одобряват от Комитета за наблюдение на ПРСР. В документите се определя минимално допустима оценка за качество на стратегиите за ВОМР.

(2) Подборът на стратегии на МИРГ, финансирани по повече от един фонд, се извършва на базата на критерии за подбор, включени в ПМДР и одобрени от Комитета за наблюдение на програмата.

- (3) За финансиране се одобряват стратегиите, чиято оценка е по-голяма или равна на минимално допустимите оценки по ал. 1.
- (4) Техническа и финансова оценка се извършва най-малко от четирима членове на комитета по чл. 25, ал. 1, от които двама са представители на всяка от финансиращите програми, по която кандидатства съответната стратегия, и поне двама са външни експерт-оценители.
- (5) Разпределението се извършва в ИСУН.
- (6) Общата оценка за всяка стратегия се формира като средноаритметично от сбора на оценките на отделните членове.
- (7) При разлика с повече от 10 точки в оценките на членовете на комитета по чл. 25, ал. 1 се извършва оценка от други четирима членове, определени по реда на ал. 5.
- (8) В случаите по ал. 7 общата оценка се формира като средноаритметично от сбора на оценките по ал. 4 и 7.

Чл. 32. (1) Комитетът предлага на ръководителя на УО на ПРСР за отхвърляне стратегиите, получили:

1. по-малко от минимално допустимата оценка за качество на стратегията, или
  2. по-малко от минимално допустимата обща оценка.
- (2) (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)
- (3) (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Чл. 33. (1) За всяка стратегия за ВОМР Комитетът определя водещ фонд за финансиране на текущи разходи, свързани с управлението и изпълнението на стратегията за ВОМР.

- (2) Когато ЕФМДР е с по-голямо финансово участие в стратегията за ВОМР, Комитетът определя за водещ фонд ЕФМДР и оценява стратегията съгласно насоките за кандидатстване по мярка 4.2. "Изпълнение на стратегиите за ВОМР" от ПМДР.
- (3) В случаите, когато ЕЗФРСР е с по-голямо финансово участие в стратегията за ВОМР, Комитетът определя фонда за водещ.

Чл. 34. (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Комитетът изготвя оценителен доклад за дейността си до ръководителя на УО на ПРСР.

(2) Докладът по ал. 1 включва:

1. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) списък на одобрените за финансиране стратегии за ВОМР, подредени по реда на тяхното класиране, и максималния размер на финансирането, което да бъде предоставено за всяка от тях;
2. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) списък на стратегии за ВОМР, подредени по реда на тяхното класиране, които успешно са преминали оценяването, но за които не достига финансиране;
3. списък на отхвърлените стратегии за ВОМР и основанието за отхвърлянето им;
4. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) списък на оттеглените по време на оценката стратегии.

(3) Към оценителния доклад се прилага:

1. копие на заповедта по чл. 25, ал. 1 и на заповедите за изменението ?, ако има такива;
2. декларации по чл. 28, ал. 4;
3. разясненията, които са предоставяни на МИГ/МИРГ преди представянето на стратегиите за ВОМР, както и кореспонденцията, водена с тях по време на оценителния процес;
4. оценителни таблици от всеки етап на оценката;
5. (изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) протоколи от отделните етапи на оценката, подписани от участвалите в съответния етап на оценка лица.

(4) В срок до 5 дни от приключване работата на Комитета ръководителят на УО на ПРСР:

1. одобрява доклада;

2. връща доклада за провеждане на оценяването и класирането от етапа, където са допуснати нарушения, когато те са отстранени;
3. не одобрява доклада и прекратява процедурата за избор на стратегии за ВОМР, когато в процедурата са допуснати съществени нарушения, като се посочват допуснатите съществени нарушения.
- (5) Ръководителят на УО на ПРСР изпраща проект на решение за одобряване на стратегия за ВОМР за съгласуване с ръководителите на управляващите органи на програмите, осигуряващи финансиране, за изразяване на становище по отношение на осигуряването на финансиране и разпределението на средствата. Съгласуването следва да се извърши в срок до 5 дни от получаването на писмото.
- (6) След изтичане на срока по ал. 5 и при липса на изрично становище от съответния управляващ орган се счита, че е налице мълчаливо съгласие и УО на ПРСР приема решението за съгласувано без бележки.
- (7) Ръководителят на УО на ПРСР изпраща решението по ал. 6 на УО на програмите, участващи във финансирането, за информация.
- (8) (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Раздел II.

Координация при изпълнение и мониторинг на стратегия за ВОМР

- Чл. 35.** (1) За изпълнение на одобрените стратегии между УО на програмите по чл. 1, ал. 1, които участват във финансирането на стратегията и МИГ или МИРГ, се сключва споразумение за изпълнение на стратегия за ВОМР по образец, изготвен от УО на ПРСР.
- (2) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) При одобрен оценителен доклад кандидатите от списъка по чл. 34, ал. 2, т. 1 се поканват да представят в 10-дневен срок доказателства, че отговарят на изискванията за допустимост, включително на условията, посочени в документите по чл. 24, ал. 1, ако същите не са приложени към формуляра за кандидатстване.
- (3) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) В 10-дневен срок от изтичането на срока по ал. 2 ръководителят на УО на ПРСР издава мотивирано решение, с което отказва предоставянето на финансиране на:
1. стратегиите, включени в списъка по чл. 34, ал. 2, т. 3;
  2. стратегиите, включени в списъка по чл. 34, ал. 2, т. 1 - при несъгласие на кандидата да сключи споразумение;
  3. кандидат, който не отговаря на изискванията за допустимост или не е представил в срок доказателства за това.
- (4) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Проектът на споразумение се изготвя от УО на ПРСР и се съгласува със съответните УО - страни по споразумението.
- (5) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г., изм. - ДВ, бр. 55 от 2017 г., в сила от 07.07.2017 г.) Проектът на споразумение се изготвя в толкова екземпляри, колкото са страните по него, и един екземпляр за деловодството на Министерството на земеделието, храните и горите (МЗХГ). Споразумението се извежда в деловодството на МЗХГ и по един екземпляр се предоставя на всяка от страните по него.

- Чл. 36.** (1) Искане за промяна на споразумението за изпълнение на стратегия за ВОМР може да бъде инициирано от всяка от страните.
- (2) Искането за промяна се координира от УО на ПРСР.
- (3) В споразумението за изпълнение на стратегията за ВОМР се определят условията и редът за неговото изменение.

Чл. 37. (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) В срок до един месец от датата на сключване на споразумение за изпълнение на стратегия за ВОМР по съответния прием на стратегии УО на програмите по чл. 1, ал. 1 подготвят указания за прием на проекти, подавани по стратегиите за ВОМР.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Указанията по ал. 1 включват изискванията към кандидатите и проектите, които ще се финансират по съответните програми в рамките на стратегиите, и условия за изпълнение на проектите.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

(4) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Утвърдените документи по ал. 1 се изпращат на МИГ/МИРГ - страна по съответното споразумение за изпълнение на стратегията за ВОМР.

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Чл. 39. (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Мониторинг за изпълнение на стратегиите за ВОМР се извършва от УО на водещия фонд и МИГ/МИРГ.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Управляващият орган на ПРСР изготвя отчети за изпълнението на стратегиите за ВОМР в края на всяко шестмесечие и ги предоставя на Съвета за координация при управлението на средствата от Европейския съюз и на комитетите за наблюдение на програмите по чл. 1, ал. 1, които участват във финансирането на стратегиите.

Чл. 40. (1) В зависимост от договорените финансови ресурси по Подхода "ВОМР" програмите по чл. 1, ал. 1 могат да прехвърлят средства, първоначално предвидени за Подхода "ВОМР", към други мерки в рамките на съответната програма не по-рано от 31 декември 2017 г.

(2) В зависимост от договорените финансови ресурси в рамките на одобрените стратегии за ВОМР програмите по чл. 35 могат да прехвърлят средства от одобрените стратегии към други мерки в рамките на съответната програма не по-рано от 30 юни 2019 г. при следните условия:

1. при изменение/прекратяване на споразумение за изпълнение на стратегия за ВОМР;

2. при изменения/допълнения на финансовите условия на договор за проект към мерките от стратегията в резултат на промени в правото на Европейския съюз и/или в българското законодателство, в политиката на европейско и/или на национално ниво, произтичаща от стратегически документ, в съответната програма и/или неизпълнение на условията по договора;

3. при прекратяване на договор за проект към мерките от стратегията по искане на бенефициента;

4. при едностранно прекратяване от УО на съответната програма по чл. 35 на договор за проект към мерките от стратегията при условията, предвидени в чл. 39, ал. 3, 4 и 5 ЗУСЕСИФ;

5. при неключени договори за проекти към мерките от стратегията в срока по ал. 2;

6. когато след приключването на договарянето по обявени мерки са останали недоговорени средства по тези мерки;

7. (нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) при под 20 на сто изпълнение на всеки от заложените общи индикатори по стратегията за ВОМР, в срока по ал. 2.

(3) Размерът на прехвърлените средства по ал. 2 следва да отговаря на размера на недоговорените и неразходваните средства в резултат на обстоятелствата по ал. 2, т. 1 - 6.

(4) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) При възникване на обстоятелство по ал. 2, налагащо намаляване размера на договорени финансови ресурси по споразумения за изпълнение на стратегии за ВОМР, УО на ПРСР съгласувано със

съответния УО на програма уведомява МИГ/МИРГ за сумата, с която се намалява финансовият ресурс по споразумението, като посочва и основанията за това.

(5) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Считано от датата на получаване на уведомлението по ал. 4, до подписването на допълнително споразумение за изменение на споразумението за изпълнение на стратегията за ВОМР МИГ/МИРГ има право да обявява процедури за подбор до размера на сумата, посочена в уведомлението.

(6) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) В срок до 30 април 2019 г. УО на ПРСР изготвя отчет за изпълнението на индикаторите по ал. 2, т. 7 с данните, посочени в стратегията за ВОМР, и тяхното изпълнение към 31 декември 2018 г.

Глава пета.

КООРДИНАЦИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ОДОБРЕНИЕ НА ПРОЕКТИ КЪМ СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР

Раздел I.

Подбор на проекти към стратегия за ВОМР

Чл. 41. (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Местната инициативна група или местната инициативна рибарска група провежда недискриминационни и прозрачни процедури за подбор на проекти към стратегията за ВОМР, като разработва насоки за кандидатстване, включително ред за оценка на проектни предложения, който гарантира:

1. избягване на конфликт на интереси при избора на проекти;
2. че поне 50 на сто от гласовете при решения за подбор са дадени от членове, които не са представители на публичния сектор;
3. че резултатите от подбора се документират.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г., изм. - ДВ, бр. 68 от 2017 г., в сила от 22.08.2017 г.) При разработване на ред за оценка на проектните предложения по ал. 1 МИГ/МИРГ следва да се съобрази с минималните изисквания, утвърдени от заместник министър-председателя по чл. 5, ал. 1, т. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, публикувани на Единния информационен портал, и с указанията на УО на програмите по чл. 37, ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Когато редът за оценка се различава от минималните изисквания и от указанията на УО на съответната програма по чл. 37, ал. 1, МИГ/МИРГ го изпраща на УО на програмата.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

(5) (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) В случай на установени непълноти и/или нередовности в документите УО на съответната програма уведомява МИГ/МИРГ, която в срок до 5 работни дни от получаване на уведомяването следва да отстрани констатираните нередовности, непълноти и/или да представи допълнителна информация и/или документи. В този случай срокът по ал. 6 спира да тече.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Управляващият орган одобрява реда за оценка по ал. 3 в срок до 10 работни дни.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Управляващият орган на съответната програма публикува реда за оценка на страницата си и на Единния информационен портал.

(8) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Местните инициативни групи или местните инициативни рибарски групи съгласуват насоките за кандидатстване за всяка процедура за съответствие с приложимите правила за държавните помощи по реда на чл. 26, ал. 3 ЗУСЕСИФ.

(9) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) При установени непълноти в насоките по ал. 8 МИГ/МИРГ съвместно с УО на съответната програма предприемат мерки за привеждането им в съответствие с правилата по държавните помощи.

Чл. 42. (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Ръководителите на УО на финансиращите програми делегират функциите си по утвърждаване на насоки и/или друг документ по реда на чл. 26, ал. 1 ЗУСЕСИФ на Управителния съвет на МИГ/МИРГ.

(2) Делегирането по ал. 1 се урежда в споразумението по чл. 35.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Управителният съвет на МИГ/МИРГ утвърждава за всяка процедура Условия за кандидатстване с проектни предложения за изпълнение на стратегията, в т.ч. специфичните критерии, предвидени от МИГ/МИРГ в одобрените стратегии за ВОМР, в съответствие с указанията на УО.

(4) Условията за кандидатстване са с няколко срока за подаване на проектни предложения. В рамките на кандидатстването бенефициентите подават проекти по една или няколко програми.

(5) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за интегрирани проектни предложения документите по ал. 1 се разработват в съответствие с указанията на УО на всяка от програмите, по които се предоставя финансовата помощ.

Чл. 43. (1) Подаването на проектни предложения, както и процесът по оценка от МИГ/МИРГ се провежда в ИСУН.

(2) Проектни предложения се подават в срока, посочен в поканата.

Чл. 44. (1) Подбор на проектни предложения към стратегии за ВОМР по програмите по чл. 1, ал. 1 се извършва от комисия, назначена от МИГ или МИРГ, с изключение на проектни предложения, подадени от кандидат - МИГ/МИРГ. Комисията извършва оценка на всички постъпили проекти в срок до 30 работни дни от изтичане на крайния срок на приема.

(2) Когато при проверката по ал. 1 се установи липса на документи и/или друга нередовност, комисията изпраща на кандидата уведомление за установените нередовности и определя разумен срок за тяхното отстраняване, като срокът не може да бъде по-кратък от една седмица. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването на нередовностите в определения срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата. Отстраняването на нередовностите не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Работата на комисията по ал. 1 приключва с оценителен доклад до ръководителя на финансиращата програма, съответно на водещата програма, при оценка на интегрирани проектни предложения, който включва:

1. списък на предложените за финансиране проектни предложения, подредени по реда на тяхното класиране, и размера на безвъзмездната финансова помощ, която да бъде предоставена за всеки от тях;

2. списък на резервните проектни предложения, които успешно са преминали оценяването, но за които не достига финансиране, подредени по реда на тяхното класиране;

3. списък на предложените за отхвърляне проектни предложения и основанието за отхвърлянето им.

(4) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Оценителният доклад по ал. 3 се одобрява от Управителния съвет на МИГ/МИРГ в срок до 5 работни дни от приключването на работата на комисията по ал. 1.

(5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Оценителният доклад по ал. 3 се изпраща от МИГ/МИРГ чрез ИСУН до ръководителите на УО/ДФЗ на програмите, финансиращи проектите, в срок до 5 работни дни от одобряването на оценителния доклад от Управителния съвет на МИГ/МИРГ.

(6) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Местните инициативни групи или местните инициативни рибарски групи уведомяват кандидатите, чиито проектни предложения не са одобрени или са одобрени частично, в срок до 5 работни дни от одобряването на оценителния доклад от Управителния съвет на МИГ/МИРГ.

Чл. 45. (1) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Всеки кандидат, получил уведомително писмо от МИГ/МИРГ, че проектното му предложение не е одобрено или че е частично одобрено, има право да възрази пред финансиращия/финансиращите проекта УО/ДФЗ в срок до 3 работни дни от датата на получаването на уведомлението. (2) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Ръководителят на УО/ДФЗ се произнася по основателността на възражението в срок до 10 работни дни от неговото получаване, като:

1. връща проектното предложение за повторно извършване на процедурата по оценка;
2. потвърждава предварителното решение на МИГ/МИРГ.

Чл. 46. (1) Местните инициативни групи или местните инициативни рибарски групи изпращат покана за участие на наблюдатели до управляващите органи на програмите, по които е предвидено финансиране по стратегията за ВОМР.

(2) Управляващите органи на програмите, от които е предвидено финансиране по стратегията за ВОМР, могат да определят наблюдатели без право на глас във всяка оценителна сесия.

(3) Наблюдателите представляват съответния УО на програма с цел да гарантират законосъобразното и правилно провеждане на процедурата за подбор на проекти. Те имат право да преглеждат работата, като не могат да влияят по какъвто и да е начин при оценяването на проектните предложения. При констатиране на нарушения на процедурата наблюдателят е длъжен писмено да информира ръководителя на съответния УО и председателя на колективния управителен орган на МИГ. След приключването на оценителния процес наблюдателят изготвя доклад за своята дейност до съответния ръководител на УО и до председателя на колективния управителен орган на МИГ.

(4) За наблюдател не може да бъде определено лице, което е в положение на конфликт на интереси с някой от кандидатите или партньорите в процедурата за предоставяне на финансова помощ или с друг член на комисията по смисъла на чл. 57, параграф 2 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2015 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 1605/2002 на Съвета (ОВ, L 298/1 от 26 октомври 2012 г.).

(5) Липсата на обстоятелствата по ал. 4 се удостоверява с декларация.

(6) При констатиране на обстоятелство по ал. 4 наблюдателят е длъжен незабавно да уведоми ръководителя на съответния УО на програма, който може да посочи друго лице за наблюдател.

Чл. 47. (1) Управляващият орган на програма - страна по споразумението по чл. 35, ал. 1, и ДФЗ (за проекти, финансирани от ЕЗФРСР) извършва проверка за спазване на процедурата за подбор на проекти от МИГ/МИРГ в срок един месец от получаването на доклада по чл. 44, ал. 3.

(2) При извършването на проверката по ал. 1 УО/ДФЗ може да прецени да извърши проверка на извадков принцип на оценените проектни предложения за съответствие с изискванията за допустимост на програмата и прави проверка на извършената оценка на проектите на базата на анализ на риска.

(3) При установяване на несъответствия при проверката по ал. 2 се извършва цялостна проверка на оценката, извършена от МИГ/МИРГ, в срок един месец от срока по ал. 1.

(4) Проверките по ал. 1 и 3 завършват с доклад до ръководителя на УО/ДФЗ, който се изпраща и на МИГ/МИРГ за информация.

(5) В двуседмичен срок от одобряване на доклада по ал. 1 и 3 ръководителят на УО или ДФЗ взима решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по всяко проектно предложение.

Чл. 48. (1) Управляващият орган на програма по чл. 1, ал. 1 или ДФЗ (за проекти, финансирани от ЕЗФРСР) подписва административен договор с бенефициента.

(2) Местните инициативни групи или местните инициативни рибарски групи, одобрили проекта, подписват договора като трета страна във връзка със задълженията по чл. 51.

(3) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Местните инициативни групи, съответно местните инициативни рибарски групи носят отговорност за вреди, причинени на бенефициента или на трети лица поради неизпълнение на договорните им задължения.

Чл. 49. (Отм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Раздел II.

Изпълнение и мониторинг на проекти към стратегии за ВОМР

Чл. 50. (1) (Предишен текст на чл. 50 - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Изпълнението на отделните проекти в рамките на стратегиите за ВОМР се извършва при спазване на изискванията на всяка от програмите, посочени в указанията по чл. 37.

(2) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Отчитането, верифицирането и мониторингът на проектите към стратегиите за ВОМР се извършват в ИСУН.

Чл. 51. (1) Мониторинг върху изпълнението на проект в рамките на стратегия за ВОМР се извършва от МИГ/МИРГ, както и от органите, отговорни за управлението и контрола на съответната оперативна програма.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Във връзка с изпълнението на задачите по ал. 1 МИГ/МИРГ изискват от бенефициентите информация и провеждат дейности по оценка, като представят:

а) годишен доклад за отчитане изпълнението на стратегията за ВОМР на УО на ПРСР 2014 - 2020 г. и на УО на останалите програми - страна по споразумението по чл. 35 - в срок до 15 февруари на следващата календарна година;

б) окончателен доклад за изпълнение на стратегията - в срок до 2 месеца от последното плащане от УО на програма по чл. 1, ал. 1 към бенефициент по проект към стратегията за ВОМР.

(3) При установяване на затруднения за изпълнение на проектите и целите на стратегията МИГ/МИРГ докладват на УО на съответната програма и предлагат мерки за преодоляването им.

(4) При изпълнение на задачите по ал. 1 съответният орган си взаимодейства с УО на ПРСР и с МИГ/МИРГ.

Чл. 52. Управляващ орган може едностранно да прекрати договор с бенефициент по реда на чл. 39, ал. 3 - 5 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ).

Раздел III.

Обмен на информация и публичност (Нов - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.)

Чл. 53. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Управляващите органи на програмите по чл. 1, ал. 1, ДФЗ, МИГ/МИРГ и бенефициентите въвеждат, събират и систематизират коректна и достоверна информация относно подбора и изпълнението на

стратегии за ВОМР и дейностите по изпълнението, управлението, наблюдението, оценката и контрола на проектите съобразно своите отговорности в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕСИФ(ИСУН).

Чл. 54. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) (1) Управляващите органи на програмите по чл. 1, ал. 1 публикуват на своята интернет страница в самостоятелна рубрика информация и документи, свързани с изпълнението на Подхода "ВОМР". (2) Управляващият орган на ПРСР предоставя информацията за Подхода "ВОМР", както и връзка към интернет страниците на УО на програмите по чл. 1, ал. 1 и на МИГ и МИРГ за публикуване в Единния информационен портал.

Чл. 55. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) (1) Управляващият орган на ПРСР изготвя за ВОМР, финансиран по повече от един фонд, индикативна годишна работна програма за следващата календарна година. (2) (Изм. - ДВ, бр. 68 от 2017 г., в сила от 22.08.2017 г.) Индикативната годишна работна програма включва предстоящите процедури по мерки 4.2 и 19.2 и се разработва съгласно образец, утвърден от заместник министър-председателя по чл. 5, ал. 1, т. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. (3) Проектът на индикативна годишна работна програма се съгласува с УО на програмите по чл. 1, ал. 1 до 15 септември всяка година. (4) Проектът на индикативна годишна работна програма се публикува за коментари на електронната страница на ПРСР и на Единния информационен портал не по-късно от 1 октомври всяка година. (5) След изтичането на срока по ал. 4 Съветът за координация при управлението на средствата от Европейския съюз разглежда на свое заседание и съгласува проекта на индикативна годишна работна програма.

Чл. 56. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) По инициатива на УО на ПРСР съвместно с УО на програмите по чл. 1, ал. 1 се провежда поне едно информационно събитие за Подхода "ВОМР" във всеки от районите по чл. 4, ал. 3 от Закона за регионалното развитие.

Чл. 57. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) При изпълнението на стратегиите за ВОМР и на одобрените за финансиране проекти МИГ, МИРГ и бенефициентите спазват изискванията на раздел II, точка 2.2 от Приложение XII към Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347 от 20.12.2013 г.), приложими за мерките за информация и публичност.

Чл. 58. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) При изпълнението на мерките за информация и публичност МИГ, МИРГ и бенефициентите спазват изискванията на Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014 - 2020 г. съгласно приложение № 2 към Националната комуникационна стратегия за програмен период 2014 - 2020 г. и съгласно Приложение III към чл. 13 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 808/2014 на Комисията от 17 юли 2014 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) (ОВ,

L 227/18 от 31 юли 2014 г.) и Регламент за изпълнение (ЕС) 2016/669 на Комисията от 28 април 2016 г. за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) № 808/2014 по отношение на изменението на съдържанието на програмите за развитие на селските райони, публичността на тези програми и коефициентите на преобразуване в животински единици (ОВ, L 115/33, 29 април 2016 г.).

Чл. 59. (Нов - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Областните информационни центрове съдействат за популяризиране на Подхода "ВОМР".

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на постановлението:

1. "Методическа помощ" е дейност по предоставяне на информация и разясняване на правила, процедури и срокове и може да бъде предоставена в писмена и в устна форма.
2. "Текущи разходи и популяризиране на стратегиите" са разходите по смисъла на чл. 35, буква "г" от Регламент (ЕС) 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347/320 от 20 декември 2013 г.).
3. (нова - ДВ, бр. 32 от 2017 г., в сила от 21.04.2017 г.) Финансовата оценка на стратегии за ВОМР с водещ фонд ЕЗФРСР е елемент от техническата оценка в частта качество на стратегията.

Заклучителни разпоредби

§ 2. Постановлението се приема на основание чл. 28, ал. 1, т. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.

§ 3. В срок до два месеца от влизане в сила на настоящото постановление УО на програмите по чл. 1, ал. 1 подготвят указания за общите изисквания към стратегиите, които ще се финансират по съответните програми, в т.ч. специфичните цели на програмата, към които мерките ще допринасят, допустими бенефициенти и допустими дейности, категории допустими разходи.

§ 4. Започналите и недовършени производства се довършват по сегашния ред.

§ 5. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заклучителни разпоредби

КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 75 ОТ 13 АПРИЛ 2017 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 161 НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 2016 Г. ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРАВИЛА ЗА КООРДИНАЦИЯ МЕЖДУ УПРАВЛЯВАЩИТЕ ОРГАНИ НА ПРОГРАМИТЕ И МЕСТНИТЕ ИНИЦИАТИВНИ ГРУПИ, И МЕСТНИТЕ ИНИЦИАТИВНИ РИБАРСКИ ГРУПИ ВЪВ ВРЪЗКА С ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОДХОДА "ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ" ЗА ПЕРИОДА 2014 - 2020 Г.

(ОБН. - ДВ, БР. 32 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 21.04.2017 Г.)

§ 38. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 130 ОТ 29 ЮНИ 2017 Г. ЗА ПРИЕМАНЕ НА
УСТРОЙСТВЕН ПРАВИЛНИК НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ

(ОБН. - ДВ, БР. 55 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 07.07.2017 Г.)

§ 37. В Постановление № 161 на Министерския съвет от 2016 г. за определяне на правила за координация между управляващите органи на програмите и местните инициативни групи и местните инициативни рибарски групи във връзка с изпълнението на Подхода "Водено от общностите местно развитие" за периода 2014 - 2020 г. (обн., ДВ, бр. 52 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 32 от 2017 г.) се правят следните изменения:

.....

4. Навсякъде в постановлението думите "Министерството на земеделието и храните" се заменят с "Министерството на земеделието, храните и горите".

.....

§ 70. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 174 ОТ 17 АВГУСТ 2017 Г. ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА
НОРМАТИВНИ АКТОВЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

(ОБН. - ДВ, БР. 68 ОТ 2017 Г., В СИЛА ОТ 22.08.2017 Г.)

§ 9. В Постановление № 161 на Министерския съвет от 2016 г. за определяне на правила за координация между управляващите органи на програмите и местните инициативни групи и местните инициативни рибарски групи във връзка с изпълнението на Подход "Водено от общностите местно развитие" за периода 2014 - 2020 г. (обн., ДВ, бр. 52 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 32 от 2017 г.) навсякъде думите "заместник министър-председателя по европейските фондове" и "заместник министър-председателя по европейските фондове и икономическата политика" се заменят със "заместник министър-председателя по чл. 5, ал. 1, т. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация".

.....

§ 15. Постановлението влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

Приложение № 1 към чл. 4, ал. 2

Списък на критериите за подбор на потенциални рибарски райони за подкрепа чрез
Подхода "ВОМР"

Териториалното разположение на рибарските райони е по крайбрежието на Черно море, р. Дунав и вътрешността на страната, които се отличават с висока концентрация на дейности, свързани със секторите на рибарството и аквакултурите, измерими посредством:

1. Степен на зависимост на местните жители от състоянието на секторите на рибарството и аквакултурите, измерена чрез:

а) брой активни риболовни кораби, включително от дребномащабния крайбрежен риболов - 40 кораба, или

б) брой на заетите в сектора на аквакултурите - 25 ФТЕ (еквивалентни единици на заетост на пълно работно време), или

в) брой риболовни кораби по р. Дунав - 40 кораба.

2. Територията, покрита от рибарските райони, трябва да покрива най-малко 400 км², за да се осигури подходящ финансов, административен и технически капацитет, който да обезпечи Подхода "отдолу-нагоре".

3. Населението на рибарските райони трябва да обхваща между 10 000 и 150 000 жители, което предлага достатъчна критична маса от гледна точка на човешките и икономическите ресурси.

Приложение № 2 към чл. 4, ал. 3

Списък на допустимите територии по общини

1.	Аврен
2.	Айтос
3.	Аксаково
4.	Алфатар
5.	Антон
6.	Антоново
7.	Априлци
8.	Ардино
9.	Асеновград*
10.	Балчик
11.	Баните
12.	Банско
13.	Батак
14.	Белене
15.	Белица
16.	Белово
17.	Белоградчик
18.	Белослав
19.	Берковица
20.	Благоевград*
21.	Бобов дол
22.	Бобошево
23.	Божурище
24.	Бойница
25.	Бойчиновци
26.	Болярово
27.	Борино
28.	Борован
29.	Борово
30.	Ботевград

31.	Братя Даскалови
32.	Брацигово
33.	Брегово
34.	Брезник
35.	Брезово
36.	Брусарци
37.	Бургас*
38.	Бяла (обл. Варна)
39.	Бяла (обл. Русе)
40.	Бяла Слатина
41.	Варна*
42.	Велики Преслав
43.	Велинград
44.	Венец
45.	Ветово
46.	Ветрино
47.	Видин*
48.	Вълчедръм
49.	Вълчи дол
50.	Върбица
51.	Вършец
52.	Габрово*
53.	Генерал Тошево
54.	Георги Дамяново
55.	Главиница
56.	Годеч
57.	Горна Малина
58.	Гоце Делчев
59.	Грамада
60.	Гулянци
61.	Гурково
62.	Гълъбово
63.	Гърмен
64.	Две могили
65.	Девин
66.	Девня
67.	Джебел
68.	Димово
69.	Добрич – селска

70.	Долна баня
71.	Долна Митрополия
72.	Долни Дъбник
73.	Долни чифлик
74.	Доспат
75.	Драгоман
76.	Дряново
77.	Дулово
78.	Дупница*
79.	Дългопол
80.	Елена
81.	Елин Пелин
82.	Елхово
83.	Етрополе
84.	Завет
85.	Земен
86.	Златарица
87.	Златица
88.	Златоград
89.	Ивайловград
90.	Иваново
91.	Искър
92.	Исперих
93.	Ихтиман
94.	Каварна
95.	Казанлък*
96.	Кайнарджа
97.	Калояново
98.	Камено
99.	Каолиново
100.	Карлово
101.	Карнобат
102.	Каспичан
103.	Кирково
104.	Кнежа
105.	Ковачевци
106.	Козлодуй
107.	Копривщица
108.	Костенец

109.	Костинброд
110.	Котел
111.	Кочериново
112.	Кресна
113.	Криводол
114.	Кричим
115.	Крумовград
116.	Крушари
117.	Кубрат
118.	Куклен
119.	Кула
120.	Кърджали*
121.	Кюстендил*
122.	Левски
123.	Лесичово
124.	Летница
125.	Лозница
126.	Лом
127.	Луковит
128.	Лъки
129.	Любимец
130.	Лясковец
131.	Мадан
132.	Маджарово
133.	Макреш
134.	Малко Търново
135.	"Марица"
136.	Медковец
137.	Мездра
138.	Мизия
139.	Минерални бани
140.	Мирково
141.	Момчилград
142.	Мъглиж
143.	Невестино
144.	Неделино
145.	Несебър
146.	Никола Козлево
147.	Николаево

148.	Никопол
149.	Нова Загора
150.	Нови пазар
151.	Ново село
152.	Омуртаг
153.	Опака
154.	Опан
155.	Оряхово
156.	Павел баня
157.	Павликени
158.	Панагюрище
159.	Перущица
160.	Петрич
161.	Пещера
162.	Пирдоп
163.	Полски Тръмбеш
164.	Поморие
165.	Попово
166.	Пордим
167.	Правец
168.	Приморско
169.	Провадия
170.	Първомай
171.	Раднево
172.	Радомир
173.	Разлог
174.	Ракитово
175.	Раковски
176.	Рила
177.	"Родопи"
178.	Роман
179.	Рудозем
180.	Руен
181.	Ружинци
182.	Русе*
183.	Садово
184.	Самоков
185.	Самуил
186.	Сандански

187.	Сапарева баня
188.	Сатовча
189.	Свиленград
190.	Свищов*
191.	Своге
192.	Севлиево
193.	Септември
194.	Силистра*
195.	Симеоновград
196.	Симитли
197.	Ситово
198.	Сливница
199.	Сливо поле
200.	Смолян*
201.	Смядово
202.	Созопол
203.	Сопот
204.	Средец
205.	Стамболийски
206.	Стамболово
207.	Стражица
208.	Стралджа
209.	Стрелча
210.	Струмяни
211.	Суворово
212.	Сунгурларе
213.	Сухиндол
214.	Съединение
215.	Сърница
216.	Твърдица
217.	Тервел
218.	Тетевен
219.	Тополовград
220.	Трекляно
221.	Троян
222.	Трън
223.	Трявна
224.	"Тунджа"
225.	Тутракан

226.	Угърчин
227.	Хаджидимово
228.	Хайредин
229.	Харманли
230.	Хисаря
231.	Хитрино
232.	Цар Калоян
233.	Царево
234.	Ценово
235.	Чавдар
236.	Челопеч
237.	Чепеларе
238.	Червен бряг
239.	Черноочене
240.	Чипровци
241.	Чирпан
242.	Чупрене
243.	Шабла
244.	Ябланица
245.	Якимово
246.	Якоруда

* Населените места на общината без града - център на общината, в строителните му граници.

Приложение № 3 към чл. 4, ал. 4

Списък на общините в обхвата на селските райони на Република България

№ по ред	Област	Общини
1.	Благоевград	Банско, Белица, Гоце Делчев, Гърмен, Кресна, Петрич, Разлог, Сандански, Сатовча, Симитли, Струмяни, Хаджидимово, Якоруда
2.	Бургас	Айтос, Камено, Карнобат, Малко Търново, Несебър, Поморие, Приморско, Руен, Созопол, Средец, Сунгурларе, Царево
3.	Варна	Аврен, Аксаково, Белослав, Бяла, Ветрино, Вълчи дол, Девня, Долни чифлик, Дългопол, Провадия, Суворово
4.	Велико Търново	Елена, Златарица, Лясковец, Павликени, Полски Тръмбеш, Стражица, Сухиндол
5.	Видин	Белоградчик, Бойница, Брегово, Грамада, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Ружинци, Чупрене
6.	Враца	Борован, Бяла Слатина, Козлодуй, Криводол, Мездра, Мизия, Оряхово, Роман, Хайредин

Списък на общините в обхвата на селските райони на Република България

№ по ред	Област	Общини
7.	Габрово	Дряново, Севлиево, Трявна
8.	Добрич	Балчик, Генерал Тошево, Добрич - селска, Каварна, Крушари, Тервел, Шабла
9.	Кърджали	Ардино, Джебел, Кирково, Крумовград, Момчилград, Черноочене
10.	Кюстендил	Бобов дол, Бобошево, Кочериново, Невестино, Рила, Сапарева баня, Трекляно
11.	Ловеч	Априлци, Летница, Луковит, Тетевен, Троян, Угърчин, Ябланица
12.	Монтана	Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вълчедръм, Вършец, Георги Дамяново, Лом, Медковец, Чипровци, Якимово
13.	Пазарджик	Батак, Белово, Брацигово, Велинград, Лесичово, Панагюрище, Пещера, Ракитово, Септември, Стрелча, Сърница
14.	Перник	Брезник, Земен, Ковачевци, Радомир, Трън
15.	Плевен	Белене, Гулянци, Долна Митрополия, Долни Дъбник, Искър, Кнежа, Левски, Никопол, Пордим, Червен бряг
16.	Пловдив	Брезово, Калояново, Карлово, Кричим, Куклен, Лъки, "Марица", Перушица, Първомай, Раковски, "Родопи", Садово, Сопот, Стамболийски, Съединение, Хисаря
17.	Разград	Завет, Исперих, Кубрат, Лозница, Самуил, Цар Калоян
18.	Русе	Борово, Бяла, Ветово, Две могили, Иваново, Сливо поле, Ценово
19.	Силистра	Алфатар, Главиница, Дулово, Кайнарджа, Ситово, Тутракан
20.	Сливен	Котел, Нова Загора, Твърдица
21.	Смолян	Баните, Борино, Девин, Доспат, Златоград, Мадан, Неделино, Рудозем, Чепеларе
22.	София област	Антон, Божурище, Ботевград, Годеч, Горна Малина, Долна баня, Драгоман, Елин Пелин, Етрополе, Златица, Ихтиман, Копривщица, Костенец, Костинброд, Мирково, Пирдоп, Правец, Самоков, Своге, Сливница, Чавдар, Челопеч
23.	Стара Загора	Братя Даскалови, Гурково, Гълъбово, Мъглиж, Николаево, Опан, Павел баня, Раднево, Чирпан
24.	Търговище	Антоново, Омуртаг, Опака, Попово
25.	Хасково	Ивайловград, Любимец, Маджарово, Минерални бани, Свиленград, Симеоновград, Стамболово, Тополовград, Харманли
26.	Шумен	Велики Преслав, Венец, Върбица, Каолиново, Каспичан, Никола Козлево, Нови пазар, Смядово, Хитрино
27.	Ямбол	Болярово, Елхово, Стралджа, "Тунджа"